

Zaterdag na wat uurtjes zwoegen in de modder en regen op het 'penningveld' brak de zon door. Ik was mijn weg terug aan het maken richting het begin van het veld. Ik vroeg mijzelf af zou ik er nog een vinden vandaag en direct werd die vraag beantwoord, ping ping ping, het zal toch niet?

Jacco Vasseur

Foto van de cover is gemaakt door: Jacco Vasseur

Numismatische Kring Utrecht

Richard Francken

Lezing Willem II van Holland, door onze voorzitter Anton Cruysheer

Ik moet zeggen dat ik best trots ben op het resultaat van ons themanummer over munten. Het is een mooi gevarieerde uitgave geworden. En in zo'n mooie uitgave past dan ook een verslag over de lezing die onze voorzitter Anton Cruysheer heeft mogen geven bij de Numismatische Kring Utrecht (NKU) en waar ik als gast aanwezig mocht zijn. De NKU bestaat dit jaar 50 jaar en tijdens de algemene ledenvergadering werd ik hartelijk ontvangen door de penningmeester, Marcel Overdijk.

Ik weet niet hoe het met u zit, maar voor mij waren de NKU en de numismatische kring in het algemeen toch wel vrij onbekend. Ik ken dan wel weer de NUMIS, waarin de numismatische vondsten uit Nederlandse bodem worden vastgelegd. Al leerde ik deze database dan weer kennen door mijn vondsten registratie in de PAN (Portable Antiquities Netherlands).

Ik vroeg me wel af wat nu precies numismatisch is? Door een van de aanwezige leden werd mij keurig uitgelegd dat het van het woord numismatiek komt. Het is de leer van de munt- en penningkunde.

Het wordt voornamelijk beoefend als een verzamelhobby maar het is ook een wetenschap.

Hier zag ik ook onze hobby samenkomsten met de wereld van de numismatiek, want ik mocht die avond een van onze leden ontmoeten. Binnen deze vereniging zie je ook veel kennis van de verschillende periodes in de geschiedenis van ons geld en kunnen ze je helpen met het determineren van een munt. Voor mij zeker een teken dat wij als vereniging meer samen moeten gaan optrekken, omdat wij elkaar kunnen versterken.

En dan onze Willem II van Holland. Er ging voor mij een wereld open tijdens de lezing van Anton. Ik kende wel het verhaal dat hij in 1256 om het leven kwam in de strijd tegen de West-Friezen. Maar voor de rest is er eigenlijk weinig van hem bekend. En dat is best vreemd, aangezien hij wel onze eerste (Roomse) koning was. Dat wij weten dat hij in 1256 om het leven is gebracht door boeren komt doordat het verhaal goed gedocumenteerd is. Het lijkt was na het ombrengen niet meer te vinden en zijn zoon Floris heeft jaren later een oude boer, onder druk van lijfsbehoud, zover gekregen om te vertellen waar zijn vader lag begraven om hem zodoende te kunnen wreken.

En toch is er veel over Willem II terug te vinden. Niet op papier, maar in muntvorm en zo ook de link met Keizer Frederik II. Niemand durfde het tegen hem op te nemen. Willem II deed dat wel (op 18-jarige leeftijd!), al werd hij wel door zijn oom Otto II van Gelre naar voren geschoven.

Na de slag van Nijmegen in 1247 verschijnt er een muntje met de tekst WIL REX NVMAGEN. Nadat Dortmund in 1248

Penning Willem II, 1247-1248 (bron: DNB-NM-01443).

is veroverd verschijnt er wederom een muntje met de tekst WILLEHELMVS REX TREMONIA. En na de overwinning van Aken in 1248 wordt er een munt geslagen waarop de voorzijde FREDERICVS REX staat en aan de achterzijde WILLHELM REX. Een duidelijk teken dat de munten werden ingezet als propagandamiddel, maar ook als een manier om Willem II te volgen in zijn strijd.

Wat ook interessant is, is dat de munten die geslagen zijn in de Rijksburcht in Nijmegen, niet gevonden worden in en om Nijmegen, maar vooral rond het middelpunt Staveren (Stavoren). Een belangrijke reden hiervoor kan zijn, dat de munten van Nijmegen niet in Nijmegen zijn geslagen, maar juist in Staveren omdat het als propaganda diende om in die regio manschappen te werven voor het leger van Willem II.

Een zeer interessante lezing die mij veel nieuwe inzichten gaf over Willem II, graaf van Holland en bovenal over het muntje uit deze tijd, dat ik ooit heb mogen vinden in een maisveld.

Al met al een geslaagde avond en een aanrader voor onze leden die geïnteresseerd zijn in numismatiek. Ga eens naar een bijeenkomst van een kring bij jou in buurt en leer van elkaars kennis.